

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Fundo instructo, & instrumento legato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96147](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96147)

legatum videt repetere, ar. j. ti. j. l. Seie. s. Laio. nescio quid hoc sit dicti. z. q. sit verum dictum. **Dy.** videtur sentire gl. hic. Videre do-
 2 **mi.** ista so. **Dy.** non placet mihi. no em soluit cotraril de d. l. que
 2 **siu.** s. pe. j. ti. j. Si em hic est dictio. z. ibi est dictio. cu. que magis
 2 **Paulus.** z. ibi dicit. Non obstat l. Seie. s. Laio. q. responde, vt ibi
 videbitis. Qualiter ergo soluemus? Dico sic. lex nostra loquitur
 quando genus profertur per aliquod adiectiuum neutraliter po-
 firam: tunc quia tale adiectiuum requirit substantiuum, debet in-
 telligi de substantiuo qualitaris eius quam testator expresserat in
 alia parte ipsius testamenti illi coniuncta, vt patet hic. Si igitur
 exprimat genus per omnia substantiua, simili modo tunc enu-
 meratio specierum non restringit significationem generis, secun-
 dum distinctionem, quam videbitis in d. l. questum, s. pe. j. tit. j.
 Quero, circa istum s. dicitur hic, q. omnia dulcia veniit cau-
 sa portionis parata. an veniat aliud vinum, quam genus a testato-
 re expressum? Respon. nullum aliud vinum venit, nisi illud singu-
 lariter q. a testatore est expressum, l. heres meus. s. j. s. de leg. iij. z. l.
 cum de lanionis, s. cut fundum. j. ti. j. Quod ergo hic dicit, q. ve-
 nunt omnia dulcia causa portionis parata, intellige excepto vino
 quia non venit, nisi vinum quod est nominatum. Hec sunt vtilia
 3 **propter** statuta, que post speciales clausulas, ponit generales:
 an ille clausule generales intelligantur de eodem genere cum spes-
 4 **cialibus,** dicam in l. questum, s. pe. j. tit. j.

ADDITIONES.

- * CLAVD. DE SEISS. Cui dulcia. Vide ad huius s. mateo-
 riam s. elyn. sin cedet. de reser. quasi per totum.
- a ALEX. C. dicit in l. adde not. per doc. maxime i. c. sedes. de reser.
 TITVLVS VII.

De fundo instructo, & instr. legato.

LEX I.

Iue cum instrumento. **Oppo.** d. l. si cui.
 j. cod. Solu. Sunt duo legata, sed in primo casu vnum
 est principale, aliud accessorium. In secundo, vtrunque est prin-
 cipale. vt ibi videbitis. z. an sit verum. videbitis. j. pro. s.

S. Fundo. **Uides** ergo, q. instrumentum non vendica-
 tur. Contra j. cod. l. si cui. Solu. debes intelli-
 gere hic, q. fundus fuit voluntarie alienatus, z. sic est reuocatum
 legatum fundi. ideo non potest stare legatum instrumenti. cum di-
 citur fundum cum instrumeto, quia instrumentum est accessorium,
 Secus si dicitur fundum z. instrumentum vel fundum instructum,
 vt videbitis in dicta l. si cui. infra eodem.

LEX II.

Legata proprietate non videtur instrumentum esse lega-
 tum, secus si legatus sit usufructus.

Am pater pluribus. **In prelega-**
 2 **tionibus** deducuntur propter expressionem proprietatis
 nominum hoc dicit.

S. Dotes prediorum. **Legatum** fundi sim-
 pliciter non continet
 instrumentum, h. d. **Iste** s. habet duplicem lect. vnam affirmati-
 nam, aliam negatiuam, z. ista negatiua est magis notabilis, ideo
 secundum eam pono casum. **Et** qua habes, q. legata proprie-
 tate, instrumentum non videtur esse legatum. **Oppo.** contra istum
 ter. de l. sed adde. s. illud. ff. locati. Solu. Aliud in fundo locato,
 quia venit instrumentum: aliud in fundo concesso inter viuos, vel
 legato, vt hic, z. s. de act. emp. l. fundi. licet glos. videatur dicere co-
 trarium in l. h. C. de verbo. sig. Sed potest illa intelligi, q. habeat
 4 **alium** intellectum, alias male diceret. **Oppo.** de l. sed z. si quid. s.
 proprietatis. s. de vusu. l. si. m. d. s. proprietatis. in verbo, contine-
 ri, soluit aliud, quando legatur usufructus: quia cedunt instrum-
 1 **enta:** saluud quando legatur proprietas vt hic. **Et** que sit ratio
 gl. no. ibi multum late: z. intellige q. cedunt instrumeta, vt habeat
 usufructum instrumentorum, litem si fundi. s. seminario. s. de
 ad hanc l. de l. Seie. s. Tyrame. sed ibi apparet solu. quia ibi pra-
 tum erat pars fundi. **Alia** litera est affirmatiua, z. ista est clara, vt
 patet in glossa. **C.** **Ultimo** quero, si ex forma statutorum publi-
 catur fundus, an intelligatur publicatum instrumentum fundi
 Respon. non, argum. huius s. Sed quid in venditione? **Dic** vt in
 d. l. fundi. de ac. emp. z. l. quoties. s. de contrah. emp.

ADDITIONES.

- a ALEX. C. Aliu intellectu. Vide in l. h. C. de verb. signi. p. gl. z. doc.
 LEX III.
- 1 **Alia** subiecta sunt, qualia predicata demonstrant.

2 **Legatum** instrumenti fundi, recipit augmentum, ideo videtur
 restitu tione fundi.
 a **Andum.** **Alia** sunt subiecta, qualia
 1 **del** aliter. In substitutione, z. e contra, vt
 qua primitus fuit relicta, h. d. **C.** **Ad** veru. sed z. media tempore
 2 **oppo.** gl. j. ad **rebel.** l. in fideicommissariam, vbi fructus
 repositi no veniunt in restitutionem. gl. soluit pluribus
 sed tene menti vnam de duabus. **Item** hic legatum
 est legatum vniuersale, sub quodam nomine collectoris, sed
 z. peculium, vnde recipit augmentum. **Del** dic. q. ita fidei-
 dunt legato tanquam fructus: sed tanquam instrumentum
 istis fructibus renouata, z. ista sol. plus placet.

ADDITIONES.

- a **Fundum.** **Adde** ter. in c. inter dilectos. in versu. cetero
 de fide instrum. z. Bar. in l. vnu. supra si certum petam
 ria. Soci. in c. dilecti ar. xij. q. ij. de lib. ob. z. in c. significatione
 xij. q. i. cod. titu.
- ALEX. LOS. **C.** **Adde** eundem maria. Soci. conf. tra
 cedendo. vol. qui ponit concordiam ad regulam huius
 a **S. Vinor.** **Parum** missio, licet inualida, erret
 si legatum. z. s. de leg. j. l. plane vbi transferr. in p. i. l. leg.
 si. **Oppo.** s. de leg. j. l. seruum filii. s. si idem. z. l. si seruus leg.
 feruus. **Solu.** dicit gl. ibi loquitur in seruo, quem expressit
 hic sub quadam vniuersitate. **Ista** sol. non videtur bona
 tur totum e contra, quia legatum generis non videtur
 tur per sequentem actum inutilem. l. in. in. si. de au. z. l. si
 gl. dicit hic manumissio inter viuos. ibi in cod. l. si. de au. z. l. si
 tur habuisse animum reuocandi, nisi manumissio valeret.
 hoc optime ter. in l. cum tra. s. si. s. de opt. leg.

ADDITIONES.

- a **AND. BAR.** **C.** **Vinoz.** **Ista** dic quod alienatio inualida
 cat legatum. **Ter.** est no. in l. cum dominus. s. filius. l. p. i. l. g.
 vide Bald. in rub. C. de verbo. signi. z. vide **imp.** in d. l. si
 in l. si. j. de au. z. ar. leg.

LEX

1 **Fundus** in quo quis operatur, magis nupitur, quam
 2 **citatio** debet fieri vbi quis moratur.
 3 **Citatio** ad stationem videtur quod fieri possit.

Am quidam. **Magis** nupitur
 1 **fundus** in quo quis operatur, magis nupitur, quam
 2 **de lib. agno.** vbi debet fieri citatio ad locum vbi moratur.
 3 **Alia** materia est ibi, z. vniuersam habet rationem in
 4 **cuiuslibet** sane inuenti. **Aduerte** q. quod valeat citatio
 5 **re nec** ferri. s. de here. instrum. z. in litem apud **Al.** de
 uicium. ff. de iur.

ADDITIONES.

- a **ALEX.** **C.** **Am** quidam. **Et** ibi vide **Bar.** qui conuenit
 etus quod hic z. vide **Luy.** s. p. i. c. i. ar. de dam. infe. AN. l. i.
C. **Et** vide **bar.** in l. j. ff. de libe. ag. z. vide **Bar.** in l. saltem
 ris. ff. ad municip.
- b **Operatur** **pro** coeordia aduerte, q. citatio facta ad
 in qua habitatur cum familia, dicitur iuridica. **Barro.** in l. i.
 lib. ag. Sed arguitur de contrarietate per **Alex.** in d. l. i. c. i.
 da. n. vbi **Bar.** vult, quod debet citari ad apothecam. **Ter.**
 contrariatur **Bar.** si bene consideratur, quia in d. s. i. m. d.
 quin etiam ad apothecam vbi laborat fiat. **Imo** z. ibi dicitur
 tur, idem dicit, dum concludit quod valeat si fiat in loco
 stant persone, que versimiliter notificet citatio. ergo etiam
 borat: z. sic non contradicit imo concordat. **Intellige** etiam
 per facta diligenti perquisitione persone, z. no reperio per-
 ter, secundum doctrinam **Bar.** in luy. s. p. i. c. i. ar. de
 fec. dom. de **Ror.** decif. h. cum si.

LEX

- 1 **Differentia** que sit dicere, lego fundum cum instrumeto
 lego fundum z. instrumentum.
- 2 **Dictiones** z. cum, quantum ad conjunctionem non
 sed in modo coniungendi sic.
- 3 **Legato** fundo instructo quid veniat.
- 4 **Adiectiuum,** instructum, adiecti accessorie illa que conuenit
 accedere legato fundi, principaliter vero que non conuenit
 5 **Instrumeto** fundi, fundo instructo legato, quomodo
 6 **Dicere** refert testes corrupti falsum dixerunt, vel quod
 corrupti.

1 fundi, etc. In versu quis, etc. not istu casum. In versiculo. C. J. Itē
2 sere z claves, etc. not, quod sere z claves sunt portio domus.

ADDITIONES.

* CLAVD. DE SEISS. Distinctionem instrumenti. Vide in
alia materia quomodo sumatur instrumentum cū quo fit aliquid,
Bal. in l. per procuratorem. C. de acq. poss.

8 ALEX. Portio domus. Ho, quod claves, z sere sunt portio
domus, z an veniat vendita domo, vide bal. in l. i. C. de verb. sign.

§. Papinianus quoque. Hic z in sequenti
casu. Ho. in secundo casu, q quis videtur esse in fundo, si habet
animum redeundi.

§. Denique Neratius. Ho. istum tert. z
4 ptio confirmat regulam. Sed an faciat comprehendē ea que alias
non comprehenditur. hic videtur esse res. q sic. Habuisti ca
b sum in contrarium in l. generali. s. v. r. o. i. s. de usufructu lega. Ad
hanc l. responde, q hic dicit in argum.

ADDITIONES.

8 ALEX. C. Confirmat regulam. Qualiter exceptio firmet regu
lam. vide q dicit in l. nam quod de pele. z in l. generali. s. v. r. o. i. de
usufructu leg.

8 POMA. C. Habuisti casum in contrarium. Ita tenet Aleran.
conf. c. m. i. v. i. s. z ponderatis. versu. nō obstat, quod exceptio
do. in i. volu.

§. Sed et ipse Papinianus. Facilis
est, tene
menti istum ter. ad ea, que dicit. i. de dona. l. ante pen.

1 Heres tenetur dare legatario instrumenta emptionis fundi
legari.

§. Papinianus quoque. Ho. tert. ibi, nisi
inquit ex alia

1 parte, etc. Hic videtur casus, quod si testator legat mihi fundū,
quod heres mihi tenetur dare instrumentum emptionis fundi.
Contra hoc, videtur ter. in l. instrumenta. C. de fideicommiss. Hic
cit Pla. quod ibi fuerunt legatē res pro parte hic insolidum. Et
hoc tenet Spe. in titu. de instrum. ed. s. nunc vero, versu. sed queritur.
Hoc, determinat contrariū, quod non tenetur prestare instrum
menta sicut nec venditor. sed debet cauere de prestando, quando
opus fuerit. l. Titus. de ac. emp. z d. l. instrumenta. ne si hereditas
emitteretur teneretur, qz alii tradidit instrumenta. Hec ratio non
placet, quia si bona hōe tradidit, non teneretur bone fidei possess
fo. l. q. si possessor. s. de pe. h. z l. hec autem. i. in cuius plus quam per
l. sal. sicut inter se heredes retinere propter auid. quia possēt tene
ri de euctione si legatum fuisset factū conuete perdone. vel scis
aliterum legasset. vel in aliis casibus, quibus de euctione teneretur.
Lii domus, s. de euctione. s. de leg. i. Non obstat hec lex, quia
quod dicit, q debet prestari emptiones. debet exponi, ad est. com
modum, quod ex emptione procedit non autem instrumenta em
ptionum. Ita intelligunt doct. in l. instrumenta. C. de fideicommiss.

1 Specterum enumeratio respiciens actum legandi, nō restrin
git genus precedens.

2 Genus quando vni legatur, alteri species, species videtur a lega
to generis exempta.

2 Enumeratio specierum relata ad verbum, seu participium signi
ficatum generis, in dubio videtur facta causa determinationis.

3 Genus non intelligitur restrictum per enumerationem specierum,
quando enumeratio specierum respicit verbum, quod signi
ficat actum legandi.

4 Enumeratio specierum si est dubium an referatur ad actum legā
di, an ad verbum significatum generis, ad quod referri debeat.

5 Species apposita in medio generis, in dubio videtur apposita
gratia restringendi.

8 Genus, species, z indiuiduum, quid: z nu. 9. z 10.

11 Generi an per speciem derogetur, quando genus z species cas
dunt inter personas grauatatas.

13 Genus z species quando cadunt inter personas honoratas, seu
inter personas, inter quas aliquid conceditur, an generi per spe
ciem derogetur.

14 Non si legatur biblia, z cuiuslibet fratri cappa, an Prior habes
bit bibliam, z cappam.

15 Genus z species, si cadunt inter res, de quibus fit dispositio, an
generi per speciem derogetur.

16 Genus z species, si cadunt inter casus, in quibus dispositio cons
fertur, an generi per speciem derogetur.

§. Si quis fundum. Iste §. habet materiam
profundissimam, z multū

involutam, z tractatam a gl. z doc. meo iudicio multum
cre. z per omnes. Sed ego tractabo magis late, z breuiter
genus precedens, hoc primo. Item quando vni legatur
alteri species, a legato generis species videtur exempta
cum §. seq. C. Opp. j. de supellega. legata supellectilia
vbi per enumerationē specierum minuitur generis legatum
nit hic non vniuit persone legatū ubi legatū agrum
sol. non est bona. quia lex contraria loquitur agrum
respicit agrum, quia fuit legatum fundus instrumentum
gato quod respicit personam, quia loquitur de legato supel
lectilium. Alij dicunt, q hic legatū aliquas species continen
nerem contrario enumerant aliquos indiuiduum, quod
nebarur in aliqua specie non expressa: sed que continetur
genere. Ista sol. licet in se sit vera, tamen ad legem contraria
est bona: qz ter. ibi dicit, species, etc. loquitur de indiuiduo
gl. indistincte soluit, q in lege contraria in si respicit
limitatio specierum causa limitationis, z per genus limitatio
vero fuit facta ex abundantia gratia vbi dicitur, qz
neratis domini. oppo. ad hanc legem de l. cum de lantoni
fundum. j. co. l. sol. soluit duobus modis. primo, qz indistincte
fuit facta enumeratio, per modum limitationis z determin
nis. Sed quis reuelat hoc gl. Erre ter. ibi non aperte
ergo soluenus. Hic q solutio quam gl. ponit. s. est vera
num enumeratē res quedam indiuidue, que continetur
quodam specie non nominata, sed sub genere contra
tio probatur in d. s. cui fundum. z l. heres. s. i. de lantoni
si vne. j. de auro z argen. lega. Tunc enim videtur voluisse
la specie non comprehendatur, nisi indiuidua nominata.
quia ipse speciem non expressit. Secus si speciem expressit
ba. j. de ali. z riba. leg. sed quando legat genus, z nominat
contentam sub genere, species venit, qz nominatur. etc. per
op. de l. cum de lantoni. s. quidam. j. eod. Sol. dicit qz
nominata species causa determinationis, ita ter. z l. hanc
etc. ita etiam dicit Dy. in c. generi. de reguar. l. i. de lantoni
inter alias suas solutiones. Sed quis reuelat qz fuit facta
lectum causa determinationis. Ideo fortis. Ita dicitur hoc
dubitans, dedit aliam solutionem dicens, qz non quod
fuit legatum genus, z enumerata postea species videtur
adiecta legato quedam qualitas, seu modificatio. Ex
ipse possit di. z ideo illa talis modificatio declaratur per
fina enumeratas. Hec sol. non placet, quantum tantum dicitur
fundum vni possedi. quantum est dicitur. leg. fundum
vel fundum z instrumentum, z ita genus, casus dicitur
dia. s. ita legatum. Hec sol. non placet. Quid dicitur
dico, qz tam iste §. quam §. contrarius, loquuntur in
sed hic presumitur facta enumeratio ex causa
Rationem dicam in continenti. C. Sed circa hoc
fationem, nā gl. ponit duos casus pro constanti. Quod
facta ex abundantia, aut causa determinationis, quod
non dicitur, sed fac. de are. z Dy. dicit, qz in vbi
qz abundantia videtur facta. ar. l. quones. j. de re. auct.
s. de proba. Ita dicit Dy. in ca. generi. de reg. in l. hanc
datur contra dictum §. quidam. z l. Secus in p. m. i. co. n. m.

1 Enumeratio specierum respiciens actum legandi, nō restrin
git genus precedens.

2 Genus quando vni legatur, alteri species, species videtur a lega
to generis exempta.

2 Enumeratio specierum relata ad verbum, seu participium signi
ficatum generis, in dubio videtur facta causa determinationis.

3 Genus non intelligitur restrictum per enumerationem specierum,
quando enumeratio specierum respicit verbum, quod signi
ficat actum legandi.

4 Enumeratio specierum si est dubium an referatur ad actum legā
di, an ad verbum significatum generis, ad quod referri debeat.

5 Species apposita in medio generis, in dubio videtur apposita
gratia restringendi.

8 Genus, species, z indiuiduum, quid: z nu. 9. z 10.

11 Generi an per speciem derogetur, quando genus z species cas
dunt inter personas grauatatas.

13 Genus z species quando cadunt inter personas honoratas, seu
inter personas, inter quas aliquid conceditur, an generi per spe
ciem derogetur.

14 Non si legatur biblia, z cuiuslibet fratri cappa, an Prior habes
bit bibliam, z cappam.

15 Genus z species, si cadunt inter res, de quibus fit dispositio, an
generi per speciem derogetur.

16 Genus z species, si cadunt inter casus, in quibus dispositio cons
fertur, an generi per speciem derogetur.

§. Si quis fundum. Iste §. habet materiam
profundissimam, z multū

1 involutam, z tractatam a gl. z doc. meo iudicio multum
cre. z per omnes. Sed ego tractabo magis late, z breuiter
genus precedens, hoc primo. Item quando vni legatur
alteri species, a legato generis species videtur exempta
cum §. seq. C. Opp. j. de supellega. legata supellectilia
vbi per enumerationē specierum minuitur generis legatum
nit hic non vniuit persone legatū ubi legatū agrum
sol. non est bona. quia lex contraria loquitur agrum
respicit agrum, quia fuit legatum fundus instrumentum
gato quod respicit personam, quia loquitur de legato supel
lectilium. Alij dicunt, q hic legatū aliquas species continen
nerem contrario enumerant aliquos indiuiduum, quod
nebarur in aliqua specie non expressa: sed que continetur
genere. Ista sol. licet in se sit vera, tamen ad legem contraria
est bona: qz ter. ibi dicit, species, etc. loquitur de indiuiduo
gl. indistincte soluit, q in lege contraria in si respicit
limitatio specierum causa limitationis, z per genus limitatio
vero fuit facta ex abundantia gratia vbi dicitur, qz
neratis domini. oppo. ad hanc legem de l. cum de lantoni
fundum. j. co. l. sol. soluit duobus modis. primo, qz indistincte
fuit facta enumeratio, per modum limitationis z determin
nis. Sed quis reuelat hoc gl. Erre ter. ibi non aperte
ergo soluenus. Hic q solutio quam gl. ponit. s. est vera
num enumeratē res quedam indiuidue, que continetur
quodam specie non nominata, sed sub genere contra
tio probatur in d. s. cui fundum. z l. heres. s. i. de lantoni
si vne. j. de auro z argen. lega. Tunc enim videtur voluisse
la specie non comprehendatur, nisi indiuidua nominata.
quia ipse speciem non expressit. Secus si speciem expressit
ba. j. de ali. z riba. leg. sed quando legat genus, z nominat
contentam sub genere, species venit, qz nominatur. etc. per
op. de l. cum de lantoni. s. quidam. j. eod. Sol. dicit qz
nominata species causa determinationis, ita ter. z l. hanc
etc. ita etiam dicit Dy. in c. generi. de reguar. l. i. de lantoni
inter alias suas solutiones. Sed quis reuelat qz fuit facta
lectum causa determinationis. Ideo fortis. Ita dicitur hoc
dubitans, dedit aliam solutionem dicens, qz non quod
fuit legatum genus, z enumerata postea species videtur
adiecta legato quedam qualitas, seu modificatio. Ex
ipse possit di. z ideo illa talis modificatio declaratur per
fina enumeratas. Hec sol. non placet, quantum tantum dicitur
fundum vni possedi. quantum est dicitur. leg. fundum
vel fundum z instrumentum, z ita genus, casus dicitur
dia. s. ita legatum. Hec sol. non placet. Quid dicitur
dico, qz tam iste §. quam §. contrarius, loquuntur in
sed hic presumitur facta enumeratio ex causa
Rationem dicam in continenti. C. Sed circa hoc
fationem, nā gl. ponit duos casus pro constanti. Quod
facta ex abundantia, aut causa determinationis, quod
non dicitur, sed fac. de are. z Dy. dicit, qz in vbi
qz abundantia videtur facta. ar. l. quones. j. de re. auct.
s. de proba. Ita dicit Dy. in ca. generi. de reg. in l. hanc
datur contra dictum §. quidam. z l. Secus in p. m. i. co. n. m.

1 Enumeratio specierum respiciens actum legandi, nō restrin
git genus precedens.

2 Genus quando vni legatur, alteri species, species videtur a lega
to generis exempta.

2 Enumeratio specierum relata ad verbum, seu participium signi
ficatum generis, in dubio videtur facta causa determinationis.

3 Genus non intelligitur restrictum per enumerationem specierum,
quando enumeratio specierum respicit verbum, quod signi
ficat actum legandi.

4 Enumeratio specierum si est dubium an referatur ad actum legā
di, an ad verbum significatum generis, ad quod referri debeat.

5 Species apposita in medio generis, in dubio videtur apposita
gratia restringendi.

8 Genus, species, z indiuiduum, quid: z nu. 9. z 10.

11 Generi an per speciem derogetur, quando genus z species cas
dunt inter personas grauatatas.

13 Genus z species quando cadunt inter personas honoratas, seu
inter personas, inter quas aliquid conceditur, an generi per spe
ciem derogetur.

14 Non si legatur biblia, z cuiuslibet fratri cappa, an Prior habes
bit bibliam, z cappam.

15 Genus z species, si cadunt inter res, de quibus fit dispositio, an
generi per speciem derogetur.

16 Genus z species, si cadunt inter casus, in quibus dispositio cons
fertur, an generi per speciem derogetur.

§. Si quis fundum. Iste §. habet materiam
profundissimam, z multū

1 involutam, z tractatam a gl. z doc. meo iudicio multum
cre. z per omnes. Sed ego tractabo magis late, z breuiter
genus precedens, hoc primo. Item quando vni legatur
alteri species, a legato generis species videtur exempta
cum §. seq. C. Opp. j. de supellega. legata supellectilia
vbi per enumerationē specierum minuitur generis legatum
nit hic non vniuit persone legatū ubi legatū agrum
sol. non est bona. quia lex contraria loquitur agrum
respicit agrum, quia fuit legatum fundus instrumentum
gato quod respicit personam, quia loquitur de legato supel
lectilium. Alij dicunt, q hic legatū aliquas species continen
nerem contrario enumerant aliquos indiuiduum, quod
nebarur in aliqua specie non expressa: sed que continetur
genere. Ista sol. licet in se sit vera, tamen ad legem contraria
est bona: qz ter. ibi dicit, species, etc. loquitur de indiuiduo
gl. indistincte soluit, q in lege contraria in si respicit
limitatio specierum causa limitationis, z per genus limitatio
vero fuit facta ex abundantia gratia vbi dicitur, qz
neratis domini. oppo. ad hanc legem de l. cum de lantoni
fundum. j. co. l. sol. soluit duobus modis. primo, qz indistincte
fuit facta enumeratio, per modum limitationis z determin
nis. Sed quis reuelat hoc gl. Erre ter. ibi non aperte
ergo soluenus. Hic q solutio quam gl. ponit. s. est vera
num enumeratē res quedam indiuidue, que continetur
quodam specie non nominata, sed sub genere contra
tio probatur in d. s. cui fundum. z l. heres. s. i. de lantoni
si vne. j. de auro z argen. lega. Tunc enim videtur voluisse
la specie non comprehendatur, nisi indiuidua nominata.
quia ipse speciem non expressit. Secus si speciem expressit
ba. j. de ali. z riba. leg. sed quando legat genus, z nominat
contentam sub genere, species venit, qz nominatur. etc. per
op. de l. cum de lantoni. s. quidam. j. eod. Sol. dicit qz
nominata species causa determinationis, ita ter. z l. hanc
etc. ita etiam dicit Dy. in c. generi. de reguar. l. i. de lantoni
inter alias suas solutiones. Sed quis reuelat qz fuit facta
lectum causa determinationis. Ideo fortis. Ita dicitur hoc
dubitans, dedit aliam solutionem dicens, qz non quod
fuit legatum genus, z enumerata postea species videtur
adiecta legato quedam qualitas, seu modificatio. Ex
ipse possit di. z ideo illa talis modificatio declaratur per
fina enumeratas. Hec sol. non placet, quantum tantum dicitur
fundum vni possedi. quantum est dicitur. leg. fundum
vel fundum z instrumentum, z ita genus, casus dicitur
dia. s. ita legatum. Hec sol. non placet. Quid dicitur
dico, qz tam iste §. quam §. contrarius, loquuntur in
sed hic presumitur facta enumeratio ex causa
Rationem dicam in continenti. C. Sed circa hoc
fationem, nā gl. ponit duos casus pro constanti. Quod
facta ex abundantia, aut causa determinationis, quod
non dicitur, sed fac. de are. z Dy. dicit, qz in vbi
qz abundantia videtur facta. ar. l. quones. j. de re. auct.
s. de proba. Ita dicit Dy. in ca. generi. de reg. in l. hanc
datur contra dictum §. quidam. z l. Secus in p. m. i. co. n. m.

1 Enumeratio specierum respiciens actum legandi, nō restrin
git genus precedens.

2 Genus quando vni legatur, alteri species, species videtur a lega
to generis exempta.

2 Enumeratio specierum relata ad verbum, seu participium signi
ficatum generis, in dubio videtur facta causa determinationis.

3 Genus non intelligitur restrictum per enumerationem specierum,
quando enumeratio specierum respicit verbum, quod signi
ficat actum legandi.

4 Enumeratio specierum si est dubium an referatur ad actum legā
di, an ad verbum significatum generis, ad quod referri debeat.

5 Species apposita in medio generis, in dubio videtur apposita
gratia restringendi.

8 Genus, species, z indiuiduum, quid: z nu. 9. z 10.

11 Generi an per speciem derogetur, quando genus z species cas
dunt inter personas grauatatas.

13 Genus z species quando cadunt inter personas honoratas, seu
inter personas, inter quas aliquid conceditur, an generi per spe
ciem derogetur.

14 Non si legatur biblia, z cuiuslibet fratri cappa, an Prior habes
bit bibliam, z cappam.

15 Genus z species, si cadunt inter res, de quibus fit dispositio, an
generi per speciem derogetur.

16 Genus z species, si cadunt inter casus, in quibus dispositio cons
fertur, an generi per speciem derogetur.

§. Si quis fundum. Iste §. habet materiam
profundissimam, z multū

1 involutam, z tractatam a gl. z doc. meo iudicio multum
cre. z per omnes. Sed ego tractabo magis late, z breuiter
genus precedens, hoc primo. Item quando vni legatur
alteri species, a legato generis species videtur exempta
cum §. seq. C. Opp. j. de supellega. legata supellectilia
vbi per enumerationē specierum minuitur generis legatum
nit hic non vniuit persone legatū ubi legatū agrum
sol. non est bona. quia lex contraria loquitur agrum
respicit agrum, quia fuit legatum fundus instrumentum
gato quod respicit personam, quia loquitur de legato supel
lectilium. Alij dicunt, q hic legatū aliquas species continen
nerem contrario enumerant aliquos indiuiduum, quod
nebarur in aliqua specie non expressa: sed que continetur
genere. Ista sol. licet in se sit vera, tamen ad legem contraria
est bona: qz ter. ibi dicit, species, etc. loquitur de indiuiduo
gl. indistincte soluit, q in lege contraria in si respicit
limitatio specierum causa limitationis, z per genus limitatio
vero fuit facta ex abundantia gratia vbi dicitur, qz
neratis domini. oppo. ad hanc legem de l. cum de lantoni
fundum. j. co. l. sol. soluit duobus modis. primo, qz indistincte
fuit facta enumeratio, per modum limitationis z determin
nis. Sed quis reuelat hoc gl. Erre ter. ibi non aperte
ergo soluenus. Hic q solutio quam gl. ponit. s. est vera
num enumeratē res quedam indiuidue, que continetur
quodam specie non nominata, sed sub genere contra
tio probatur in d. s. cui fundum. z l. heres. s. i. de lantoni
si vne. j. de auro z argen. lega. Tunc enim videtur voluisse
la specie non comprehendatur, nisi indiuidua nominata.
quia ipse speciem non expressit. Secus si speciem expressit
ba. j. de ali. z riba. leg. sed quando legat genus, z nominat
contentam sub genere, species venit, qz nominatur. etc. per
op. de l. cum de lantoni. s. quidam. j. eod. Sol. dicit qz
nominata species causa determinationis, ita ter. z l. hanc
etc. ita etiam dicit Dy. in c. generi. de reguar. l. i. de lantoni
inter alias suas solutiones. Sed quis reuelat qz fuit facta
lectum causa determinationis. Ideo fortis. Ita dicitur hoc
dubitans, dedit aliam solutionem dicens, qz non quod
fuit legatum genus, z enumerata postea species videtur
adiecta legato quedam qualitas, seu modificatio. Ex
ipse possit di. z ideo illa talis modificatio declaratur per
fina enumeratas. Hec sol. non placet, quantum tantum dicitur
fundum vni possedi. quantum est dicitur. leg. fundum
vel fundum z instrumentum, z ita genus, casus dicitur
dia. s. ita legatum. Hec sol. non placet. Quid dicitur
dico, qz tam iste §. quam §. contrarius, loquuntur in
sed hic presumitur facta enumeratio ex causa
Rationem dicam in continenti. C. Sed circa hoc
fationem, nā gl. ponit duos casus pro constanti. Quod
facta ex abundantia, aut causa determinationis, quod
non dicitur, sed fac. de are. z Dy. dicit, qz in vbi
qz abundantia videtur facta. ar. l. quones. j. de re. auct.
s. de proba. Ita dicit Dy. in ca. generi. de reg. in l. hanc
datur contra dictum §. quidam. z l. Secus in p. m. i. co. n. m.

1 Enumeratio specierum respiciens actum legandi, nō restrin
git genus precedens.

2 Genus quando vni legatur, alteri species, species videtur a lega
to generis exempta.

2 Enumeratio specierum relata ad verbum, seu participium signi
ficatum generis, in dubio videtur facta causa determinationis.

3 Genus non intelligitur restrictum per enumerationem specierum,
quando enumeratio specierum respicit verbum, quod signi
ficat actum legandi.

4 Enumeratio specierum si est dubium an referatur ad actum legā
di, an ad verbum significatum generis, ad quod referri debeat.

5 Species apposita in medio generis, in dubio videtur apposita
gratia restringendi.

8 Genus, species, z indiuiduum, quid: z nu. 9. z 10.

11 Generi an per speciem derogetur, quando genus z species cas
dunt inter personas grauatatas.

13 Genus z species quando cadunt inter personas honoratas, seu
inter personas, inter quas aliquid conceditur, an generi per spe
ciem derogetur.

14 Non si legatur biblia, z cuiuslibet fratri cappa, an Prior habes
bit bibliam, z cappam.

15 Genus z species, si cadunt inter res, de quibus fit dispositio, an
generi per speciem derogetur.

16 Genus z species, si cadunt inter casus, in quibus dispositio cons
fertur, an generi per speciem derogetur.

§. Si quis fundum. Iste §. habet materiam
profundissimam, z multū

1 involutam, z tractatam a gl. z doc. meo iudicio multum
cre. z per omnes. Sed ego tractabo magis late, z breuiter
genus precedens, hoc primo. Item quando vni legatur
alteri species, a legato generis species videtur exempta
cum §. seq. C. Opp. j. de supellega. legata supellectilia
vbi per enumerationē specierum minuitur generis legatum
nit hic non vniuit persone legatū ubi legatū agrum
sol. non est bona. quia lex contraria loquitur agrum
respicit agrum, quia fuit legatum fundus instrumentum
gato quod respicit personam, quia loquitur de legato supel
lectilium. Alij dicunt, q hic legatū aliquas species continen
nerem contrario enumerant aliquos indiuiduum, quod
nebarur in aliqua specie non expressa: sed que continetur
genere. Ista sol. licet in se sit vera, tamen ad legem contraria
est bona: qz ter. ibi dicit, species, etc. loquitur de indiuiduo
gl. indistincte soluit, q in lege contraria in si respicit
limitatio specierum causa limitationis, z per genus limitatio
vero fuit facta ex abundantia gratia vbi dicitur, qz
neratis domini. oppo. ad hanc legem de l. cum de lantoni
fundum. j. co. l. sol. soluit duobus modis. primo, qz indistincte
fuit facta enumeratio, per modum limitationis z determin
nis. Sed quis reuelat hoc gl. Erre ter. ibi non aperte
ergo soluenus. Hic q solutio quam gl. ponit. s. est vera
num enumeratē res quedam indiuidue, que continetur
quodam specie non nominata, sed sub genere contra
tio probatur in d. s. cui fundum. z l. heres. s. i. de lantoni
si vne. j. de auro z argen. lega. Tunc enim videtur voluisse
la specie non comprehendatur, nisi indiuidua nominata.
quia ipse speciem non expressit. Secus si speciem expressit
ba. j. de ali. z riba. leg. sed quando legat genus, z nominat
contentam sub genere, species venit, qz nominatur. etc. per
op. de l. cum de lantoni. s. quidam. j. eod. Sol. dicit qz
nominata species causa determinationis, ita ter. z l. hanc
etc. ita etiam dicit Dy. in c. generi. de reguar. l. i. de lantoni
inter alias suas solutiones. Sed quis reuelat qz fuit facta
lectum causa determinationis. Ideo fortis. Ita dicitur hoc
dubitans, dedit aliam solutionem dicens, qz non quod
fuit legatum genus, z enumerata postea species videtur
adiecta legato quedam qualitas, seu modificatio. Ex
ipse possit di. z ideo illa talis modificatio declaratur per
fina enumeratas. Hec sol. non placet, quantum tantum dicitur
fundum vni possedi. quantum est dicitur. leg. fundum
vel fundum z instrumentum, z ita genus, casus dicitur
dia. s. ita legatum. Hec sol. non placet. Quid dicitur
dico, qz tam iste §. quam §. contrarius, loquuntur in
sed hic presumitur facta enumeratio ex causa
Rationem dicam in continenti. C. Sed circa hoc
fationem, nā gl. ponit duos casus pro constanti. Quod
facta ex abundantia, aut causa determinationis, quod
non dicitur, sed fac. de are. z Dy. dicit, qz in vbi
qz abundantia videtur facta. ar. l. quones. j. de re. auct.
s. de proba. Ita dicit Dy. in ca. generi. de reg. in l. hanc
datur contra dictum §. quidam. z l. Secus in p. m. i. co. n. m.

1 Enumeratio specierum respiciens actum legandi, nō restrin
git genus precedens.

2 Genus quando vni legatur, alteri species, species videtur a lega
to generis exempta.

2 Enumeratio specierum relata ad verbum, seu participium signi
ficatum generis, in dubio videtur facta causa determinationis.

3 Genus non intelligitur restrictum per enumerationem specierum,
quando enumeratio specierum respicit verbum, quod signi
ficat actum legandi.

4 Enumeratio specierum si est dubium an referatur ad actum legā
di, an ad verbum significatum generis, ad quod referri debeat.

5 Species apposita in medio generis, in dubio videtur apposita
gratia restringendi.

8 Genus, species, z indiuiduum, quid: z nu. 9. z 10.

11 Generi an per speciem derogetur, quando genus z species cas
dunt inter personas grauatatas.

13 Genus z species quando cadunt inter personas honoratas, seu
inter personas, inter quas aliquid conceditur, an generi per spe
ciem derogetur.

14 Non si legatur biblia, z cuiuslibet fratri cappa, an Prior habes
bit bibliam, z cappam.

15 Genus z species, si cadunt inter res, de quibus fit dispositio, an
generi per speciem derogetur.

16 Genus z species, si cadunt inter casus, in quibus dispositio cons
fertur, an generi per speciem derogetur.

§. Si quis fundum. Iste §. habet materiam
profundissimam, z multū

1 involutam, z tractatam a gl. z doc. meo iudicio multum
cre. z per omnes. Sed ego tractabo magis late, z breuiter
genus precedens, hoc primo. Item quando vni legatur
alteri species, a legato generis species videtur exempta
cum §. seq. C. Opp. j. de supellega. legata supellectilia
vbi per enumerationē specierum minuitur generis legatum
nit hic non vniuit persone legatū ubi legatū agrum
sol. non est bona. quia lex contraria loquitur agrum
respicit agrum, quia fuit legatum fundus instrumentum
gato quod respicit personam, quia loquitur de legato supel
lectilium. Alij dicunt, q hic legatū aliquas species continen
nerem contrario enumerant aliquos indiuiduum, quod
nebarur in aliqua specie non expressa: sed que continetur
genere. Ista sol. licet in se sit vera, tamen ad legem contraria
est bona:

est

z doc. meo iudicio... tractabo magis la... dicens actum legand... d. Item quando vult... ris species videtur... pel. lega. l. legata... rui minuitur generis... gat ubi legati agm... traria loquitur tam... tus fundus instrum... l. quia loquitur de leg... ut aliquas species com... taliquod individuum... expellat: sed que con... era, tamen ad legem... s. hic loquitur de leg... contraria in h. respo... tationis. z vt genus... rati dubitationis m... lem de l. cum de... bus modis. p. mo... odum limitationis... l. l. ceter. ubi non... o quam gl. ponit. s. e... indiuidue. que con... a, sed sub genere con... un. z l. heres. s. i. s. d... Tunc enim videtur... r. nisi in diuidua mo... it. Secus si speciem... ndo legat genus. tunc... venit. q. nominat... idam. s. eod. Solu... minationis. ita est... neri. de regu. ad... sed quis reuelant gl... : Ideo fossati. q. m... nem. dicens. q. m... rata postea species... tas. seu modicam... odificatio declarat... placet. quia tamen... est dicit. leg. h. d... z ita genus. casus... n. placet. Quidam... ntrarius. loquitur... ineratio ex cau... n. Sed circ... s. pro constan... et determination... r. dicitur. q. m... ar. l. quos. s. d... a. generi. derogat... m. z l. Seia. in p... d determination... referatur ad verbum... in dubio videtur... zuitur s. quia am. z l... reri respicit verbum... a actus legandi non... utelligi restrictum per... s non referatur. ita... Nam hoc verbum. cum... ad verbum significat... so ad proforma fieri relati... d proforma habet termi... er abundant videtur... contra hoc oppo. l. q... ratio. s. p. ceterum... ic genus ponitur in... r. restringendi. non... feratur enumeratio... p. ceterum. vel tamen leg... ceterum. vbi dicitur... tus est species. restr... s. tus. Et est ratio... generi: z ideo ponitur... ubi intellectus ille aff...

communiter fieri solet. vt patet in l. coiri. z l. eq. s. pro socio. Item apparet sol. 7. ad l. si cum fundum i. de verb. signi. vbi dicitur. pro. m. iro fundum vti optimus marimusq. est. z ius diminitum per mimum non esse. Ita verba. z ius diminitum. zc. refringit si significacionem precedentium verborum. z sic fit expostio seu des. terminatio precedentium. Ratio. q. illud generale dicitur respic. cit. scilicet si diceret promitto fundum. vt optimus marimusq. est. z promitto ius per dominum diminitum no esse. z sic respiceret actum promittendi. quia tunc poneretur ex abundantia. vt hic. Opp. ad secundam partem. j. de pec. le. l. seruo manumisso. vbi videtur probari contra hunc ter. q. argentum instrumentum. solue. vt ibi dicam. Bis expeditis. venio ad materiam s. i. osfri. z pro declaranda ista materia. videndum est primo. qualiter hic assumat. tur genus. z species. z indiuiduum. Respon. quantum est in pro. positio. fassimus hic genus. quicquid predicatur de pluribus sit differentibus specie. vel quicquid continet in se plura. que specie differantibus hoc fit per dictionem vniuersalem. vt peculium. in. s. instrumentum. z similes: sicut per adiectionem alium signi vni. uersalis. vt omnes res meas. vel seruos meos. z simi. vt probatur in hac l. l. seruis vrbatis. s. fi. s. de le. iij. z quod ibi no. facit quod no. in legato generaliter. s. de le. i. z l. cum post s. gener. s. de tur. do. z quod ibi no. in l. si s. i. cer. per. Species vero assumit hic. q. d. predicatur de pluribus. differentibus numero: seu illud quod co. tinet in se plura differentia numero. vt hic. Et hoc apparet. i. eod. l. cum de limitationis. s. si cui fundum. licet quandoque istam speciem uocemus genus in ista materia. quia ea abutimur. Indiuiduum uero est. quod de se solo predicatur. Et vt declarare istam ma. teriam habeo tractare quatuor questiones. Primo. quando genus z species cadunt inter personas grauatas. Secundo. qua. do genus z species cadunt inter personas honoratas. Tertio. quando genus z species cadunt inter res legatas. seu de quibus fit dispositio. Quarto. quando genus z species cadunt inter cas. sus. in quibus dispositio confertur. Primo igitur questio. est. quando genus z species cadunt inter personas grauatas. q. ali. quis heres grauatur specialiter. z postea omnes generaliter. an derogatur generi per speciem. Cuius q. derogatur. l. legato. rum. s. i. s. de lega. i. In contrarium. quod non in l. si tibi homo. s. i. s. de le. i. l. Penius. s. cum qui s. de le. i. Reuenter dico sic. Aut precedit dispositio specialis. z sequitur generalis: aut contra. Primo casu. aut dispositio specialis referatur ad plures. z tunc ge. neri per speciem derogatur: q. generalis dispositio sequens. tan. tum ad illos nominatos restringitur. l. legatorum. s. i. s. de leg. i. se. cundum intellectus gl. no. in l. Penius. s. cum qui s. de leg. i. z ibi dicit. Aut illa dispositio specialis referatur tantum ad vnum. z tunc generi per speciem non derogatur. imo sequens dispositio ualeat. z tenet in omnibus. d. l. si tibi homo. s. i. z in d. l. Penius. s. cum qui. Et predicta uera. quando eadem res est illa. in qua omnes grauatur: scilicet si essent res diuersae. vt no. in d. s. cum qui. Se. cundo casu principali. generi per speciem derogatur in totum. vt videtur a generali dispositione recessum. hic est casus in l. Titia. tum testamentum. s. Lucius. ij. circa prin. s. de leg. ij. z ex variatione facta in ter. z glo. colligitur hic. Hoc induco ad q. d. factum. duo sunt statuta in ciuitate ista: dicit vnum. q. omnes comitatus de qualibet porta. teneatur appotare commune frumentum. quod commune habet in illa porta: aliud erat statutum speciale. q. co. mitatus de castro fossati. teneatur portare frumentum quod commune habet in Castro fossati. seu in porta Solis: queritur. an illi de illa porta teneantur adiuuare ad portandum. vigore primi statuti. Respon. q. non. quia siue illud statutum speciale sequat. ur. videtur a generali recessum. vt dictum est: siue precedat spe. ciale statutum. generale sequens. referatur ad personas expellias in speciali. quando illa species ad plures referatur. l. legatorum. s. i. s. de leg. i. z s. dicit. * Elenio ad secundam questionem. quado genus z species cadunt inter personas honoratas. seu inter per. sonas. quibus aliquid conceditur. vel relinquitur: exemplum pos. nas in legibus s. alle. quero vtrum generi per speciem derogatur. Hanc materiam habuistis quasi expeditam in l. libertis quos. in prin. j. de ali. z c. leg. Sed repeto gratia euidetionis intellectus. z dico sic. aut concessio seu legatum respicit certam seu limitatam causam: aut fit simpliciter. z indeterminate. Primo casu. aut ille persone enumerantur z nominantur in dispositione. in qua om. nes non debent pariter admitti. sed ordine successiuo: aut debent omnes pariter admitti. Primo casu enumeratio specierum deroga. gat generi. in hoc q. nominare debent prius admitti. l. cum ita s. fi. s. de leg. ij. Secundo casu distinguitur vt sequitur. Aut dispositio specialis precedit. z sequitur generalis in eadem voluntate: aut in diuersis voluntatibus. Si in eadem voluntate. generi per speciem derogatur. l. alimenta. s. Basilica. j. de ali. z c. le. Et hoc verum. si relinquatur ab eadem persona. Si vero a diuersis. tunc per vlti.

mam scripturam videtur recessum a prima. nec est cōcurfus gene. ris. z speciei. l. Strichus nutritis. a. res. d. j. de ali. z c. le. Si vero in diuersis voluntatibus. tunc id est: per sequentem dispositionem. a prima videt in totum recessum. l. libertis. in prin. j. de ali. z c. le. Ideo non est concursus generis. z speciei. Secundo casu. quando fit con. cesso simpliciter. z indeterminate. aut precedit dispositio specia. lis. z sequitur generalis: tunc generi per speciem derogatur. vt ge. neralis prouisio non referatur ad personas. quibus est specialis ter prouisum. ar. l. coheredi. s. qui patrem. de vul. z pupil. z l. doli. clausula. j. de verb. obli. Aut precedit generalis. z sequitur specia. lis: tunc generi per speciem non derogatur. imo generalis pro. uisio referatur ad eum. cui est specialiter prouisum. l. Titia. s. qui Marco. de ann. leg. z j. de stip. ser. l. iiii. Facit ad hoc quod no. per l. l. in l. cum questio. C. de leg. in vlt. q. Et per hoc potest determi. nari illa questio. de eo qui prior legauit bibiam. z cultibet fratri cappam. dicit in d. s. qui Marco. Predicta uera. nisi fieret enu. meratio specierum causa determinationis. z limitationis generis precedentis. vel sequentis. ar. eorum que j. dicam. Facit l. uerba. z quod ibi dicit. j. de ali. z c. leg. Tertia questio est. quado pro. uisio generalis. z specialis cadit inter res. de quibus fit dispositio: z ista est materia nostri s. Ad quam materia declarandam debe. scire. q. quandoque dispositio generalis. z specialis. vel genus z species. ponuntur alternatiue. quandoque copulatiue. Primo ca. su dicit. vt in l. i. in s. j. de reb. di. Si copulatiue. tunc iste tractas. tus diuiditur in duas partes. Quandoque vni. z eidem legatur genus z species: quadoque legatur vni genus z alteri species. Pri. mo casu. quando vni z eidem legatur genus. z species. Iaco. de Tre. dicit sic. z Old. sequendo eum. aut precedit positio speciei. z sequitur positio generis: aut e conuerso. Primo casu. adiectio ge. neris ampliat z dilatat primii legatum. l. si. s. cui dulcia. s. de vtri. z ole. z l. hoc legatum la. n. s. si. cum l. se. s. de leg. ij. Si autem e conuerso. tunc subdistinguit. non curo. Iste modus distinguendi non placet. q. licet inter personas adhibeatur illa distinctio. aut precedit spe. cies. zc. tamen inter res ista distinctio reprobatur. per tert. in l. si seruo manumisso. j. i. j. z v. videtur hoc velle in d. c. generi. de re. in l. v. Qualiter ergo dicemus. Sustinendo Jac. de Tre. dico res. spondedo ad l. si seruo manumisso. q. q. vni legatur species. z alte. ri genus: y illa distinctio. quod precedat. non habet locum. Sed quando vni z eidem legatur genus. z species. ista distinctio bene ha. bet locum. vt patet ex legibus. quas j. allegabo. Quare p. declar. ratione intro istam materiam. aliter quam Jac. z quam v. quan. doq. vni legatur genus. alteri species: z tunc aut legat genus. hoc est vnum de genere. vt q. legatur homo simpliciter. z tunc regu. lariter per speciem non derogatur generi. imo possunt concurrere in vno homine. legatum generis. z legatum speciei. l. si. Eros. s. de opt. le. z l. si domino. s. de leg. j. s. alit si dispositio specialis conti. neret libertatem. l. cum ita. s. i. s. de opt. le. Si vero legatur genus. hoc est totum genus. z postea enumerat species: tunc aduerte. z intro gl. Quandoque species enumerantur ab errante. z hoc con. stat: z tunc non minuitur significatio generis. l. legata. ij. prin. j. de sup. leg. Quandoq. a sciente. z tunc distinguitur. vt statim dicaz. Quandoq. dubitatur vtrum fuerit errans. vel scitans: z tunc sciu. dum qualitate personarū p. s. i. m. i. t. u. r. h. a. b. i. t. a. d. i. n. a. c. t. i. o. n. e. v. r. i. i. s. i. t. m. u. l. i. e. r. u. s. i. c. u. m. d. e. i. n. d. e. b. i. t. o. d. e. p. r. o. b. a. t. z. l. si adulterum cum incestu. j. de adul. Si vero proferatur a sciente. hic aduerte. aut enumeratio specierū fuit facta ex abundantia gra. tia dubitationis tollende. z hoc constat. z no. est dubium. q. signi. ficatio generis non minuitur. Aut fuit facta enumeratio specierū causa rationis seu limitationis. z hoc constat. z tunc sine dubio minuitur significatio generis. l. legata. ij. resp. s. de sup. pelle. hoc autem constat. quando apponitur verbum. id est. vel verbum. vide licet. hoc modo. lego suppellectilem. scilicet lectum. z similia. Ita debet intelligi. l. legata. ij. respon. licet gl. alter sentiat. z male. in l. cum ita. s. fi. s. de leg. ij. Si vero dubitatur vtrum causa determina. tionis. vel gratia dubitationis tollende. fuerit facta enumeratio specierum: tunc aduerte. aut precedit legatum speciei. z sequit leg. atum generis. aut e contra. Primo casu. si quidem illud genus ap. ponitur per aliquod adiectiuum neutraliter positum: tunc generi per speciem derogatur in aliquo. videlicet vt debeat restringi illud genus ad res. que sunt eiusde qualitatis. cuius sunt species exp. s. se. l. si. s. i. j. Rationem dixi tibi. q. in his rebus que sunt eiusdem qualitatis. adiectio generis ampliat legatum. vt ibi. Si vero prece. deret legatum generis per tale adiectiuum. z sequeretur enume. ratio specierum: tunc generi per speciem derogatur in totum. z pones. retur z. pro. id est. z sic causa limitationis totalis. l. sed z si adiciat s. pro soc. z ar. eorum que j. dicam. Si vero adiciatur genus per ali. quod nomen substantiuum determinatum: tunc aduerte. aut enu. meratio specierum precedit legatum. z sequitur. z tunc in dubio gratia determinationis videtur apponi. s. i. i. s. p. r. i. m. o. s. u. p. i. a. de legatis ij. Aut precedit tantum. vel sequitur tantum. z tunc

aut enumeratio specierum respicit, et determinat verbum, vel participium significativum generis. et in dubio videtur adiectivum causa determinationis. vt i. eo. l. cum fundum. s. de verbo. signi. facit d. l. sed et si adiciatur. s. pro foc. Aut respicit verbum significativum actus legandi. et tunc in dubio, et ab iudici causa tollende dubitationis videtur adiectivum. vt hoc s. Aut potest esse dubium ad quod refertur, et tunc in dubio refertur ad verbum significativum actus legandi. vt hic. s. i. eo. l. si incipia. in prin. nisi ratio proximatis aliud induceret. Predicta vera, quando sequitur enumeratio specierum post positionem generis. Si vero sequitur enumeratio individuum contentorum sub aliqua specie non expressa, que tamen continetur sub illo genere. tunc significativum generis restringitur, vt illam speciem non comprehendat, sed solum individua numerata. l. cum de lamoniis. s. cui fundum. i. eo. l. heres meus. s. i. s. de leg. iij. l. s. ad si due statue. i. de auro. et arg. leg. Sed si species sit expressa, et enumerantur individua eiusdem speciei tunc enumeratio individuum non restringit significationem illius generis. vel speciei in dubio. l. verba. j. de ali. et ribale. Sed ibi loquitur in personis, tamen in rebus est eadem ratio quantum ad hoc. Idem predicta vera, quando genus et species ponuntur dispositue. Si vero vnum poneretur dispositue, aliud enunciative, tunc statim ei quod dispositue ponitur: et aliud enunciative positum ad illud refertur, et secundum illud intelligitur. l. Titia. s. lucius. in ratione qua ibi facit Jurisconsultus supra de leg. ij. Alterius habeo videre, quando vni legatur genus, et alteri species, et hic dicitur D. r. et Jaco. de are. et gl. quod semper generi per speciem derogatur, et idem not. per D. ym. in cap. generi. contra de regul. iur. lib. vi. Vbi videtur aliter dicendum, et plentius: na quando vni legatur genus, alteri species, aut vni legatur genus, hoc est vnum de genere, aut vni legatur genus totum, et alteri species. Primo casu, generi per speciem non derogatur, sed in eodem possunt concurrere. l. si Eros. de op. leg. l. si domino. s. de leg. i. s. fallit, quando specialis dispositio continet libertatem, l. cum ira. s. j. de op. le. Si vero legatur totum genus hic, adverte, Aut legatur diversis respectibus, vt vni genus, respectu usufructus, alteri species, respectu proprietatis, et tunc generi per speciem non derogatur, sed concurrunt. l. Sempro m. in prin. et ar. l. si alij. s. de usufr. leg. Si vero legatur eodem respectu, aut vtraque dispositio est vtilis, aut altera inutilis primo casu generi per speciem derogatur, ita loquitur hoc membrum positum in gl. vt i. proena. s. felicissimo. et l. feruis vrbans. in si. s. de le. in. et l. in prin. s. i. r. j. de aur. et argen. leg. l. i. in multis casibus, Si vero altera dispositio est inutilis: tunc aut est inutilis dispositio generis, et tunc generi per speciem non derogatur, quod dispositio est nulla, ergo amplius annullari non potest. l. nam et si. vers. post defectu. de iust. test. Si vero est nulla dispositio speciei, tunc aut illa dispositio fuit facta in ultima voluntate, aut inter vivos, primo casu generi per dispositionem speciale inutile non derogatur, l. si mulier. de aur. et arg. leg. secundo casu generi per dispositionem speciale inutile derogatur. l. legatum. s. j. de ad. lega. et s. i. eo. l. iij. s. minor. et ibi est gl. que videtur ponere istam distinctionem.

h Ita debetis intelligere istam questionem. **Quarta** et **ultima** questio, fessit quando genus et species cadunt inter casus, in quibus dispositio confertur: vt puta sit dispositio in vni casum, alia est in omnes casus: et tunc, aut dispositio specialis, et generalis, fit in eadem voluntate, et generi per speciem derogatur, adeo quod generalis dispositio non refertur ad casum specificatum. l. sanctio legum. j. de pe. facit l. cum ex silio. s. filio. s. de vulga. et pupil. et j. de verb. oblig. l. doli. clausula. et l. stipulationes commodissimum. Si vero fit in diversis voluntatibus, et tunc generi per speciem non derogatur, imo ex vtraque poterit agi, licet non semper erigi cum effectu. l. i. s. j. de no. ope. nun. et ibi dicit, et d. l. doli. clausula. j. de verb. oblig. dicit vt ibi dicit.

ADDITIONES.

a ALEX. C. Videtur quod derogatur. De hac materia vide not. per Bal. in l. quones. C. fa. erit. et ibi vide no. q. etiam q. per eum. in l. si filio. in i. col. C. fa. erit. Et no. q. generalis providentia hominis, non derogat specialis, prout in legis l. si quis prioris. s. certu. cus. authen. nunc autem ibi posita et ibi Bald. C. de secun. nup. Et an vna prout in legis specialis deroget alteri prout in minus specialis, et quomodo cognoscatur, vide Bald. in l. hac consultiissima. C. qui test. face. pol. in j. col. et Bart. in l. i. s. j. de ope. no. nunc.

b POMA. C. Hec induco ad questionem. Et de que in simili ponit Alex. in l. si ab hostibus. in prin. ff. sol. matri. et col. viij. in iij. volu. et vide que ponit ad Bartol. in l. sed et posteriores. ff. de lega. j. Imo. conf. c. r. r. i. j. de leg.

c ALEX. C. Sed questio de facto. Item potest induci ad aliam q. de qua vide quod dicit post Bart. in l. iij. in prin. de verb. obl. et quod late not. Bar. in l. sanctio. j. de pe. et Bald. et Imo. in no. q. in l. cohe redi. s. qui patrem, de v. i. g. et pupil.

d ALEX. C. Respondeo quod non. Et ista factum ad quod dicitur per Bal. per istum text. in l. si ab hostibus. sol. matri. q. si vult utur quod occidens banitum habeat premium, alio statum sed eidem imponatur minor pena pro vindicta eius quod dicitur imponeretur, quod occidens talem erbantum, de quo dicitur vindictam penam meretur, non habeat premium. Proinde gloss. in d. l. si ab hostibus. s. in vers. ubi. vel dicit, quod dicitur.

*** CLAV. DE SEISS.** C. Et dicit. Et de ad hoc multa et conf. c. r. r. i. j. vide etiam Bald. Imo. et Alex. in l. i. s. qui patrem. s. de vulga. et pupilla.

c ALEX. C. Materiam habuistis. Et vide pulehermanno. s. fto. positum per bar. in l. sed et posteriores de legi. et quod dicitur. Bar. in l. si socer. s. ides querit. de vo. pre. et pro. q. postea Joa. And. in regula generi de reg. iur. in merc. Item factum de D. r. in l. talis scriptura. ad si. de legi. j. q. si primo est statum etiam pro derogatione stratarum, vel salarium non possunt derogari nisi si pacem habuerint ab offensis: et postea sit aliud statum quod banitum pro maleficio rebantur soluendo centum libras, tunc pacem ab offensis, cum istud statum sit generale, non comprehendit banitos pro derogatione stratarum, vel salarium cundum D. r. sed. Bald. et Ang. ibi tenent contrarium per vtrum. vers. de his quoque. s. ad Silla. et per l. qui D. r. in l. e. ad primum respondeo vt ibi maxime per Barto. Sed tertius non probat secundum Imo. ibi. vide etiam c. Pet. de anc. in cap. statum. s. cum autem de resp. p. et ALEX. C. Fratri cappi. Et omnino vide Barto. in l. i. s. de ad. et vide Bar. in l. cum questio. s. sed qua. C. de test. l. clausula. ff. de verbo. obi. et Bartol. in l. si de iudic. s. cuncti ad questio. quam sozmar Bald. in l. si de iudic. s. cuncti q. si pro certo debito ecclesie solvendo Hispania videtur esse collectam clericis alium cunitatis, q. si postea mandatum non posse clericis totius pronuncie, in electione credentes equari facere clericis cunitatis, an alios de pronuncie etiam dicitur concludere Barto. et Imo. per illum et cum sit mandatum deatur contrarium ibi no. per Bart. in l. D. r. s. cum et si die vt ibi per Imo.

s ALEX. C. Tractus dividitur. Et adde q. dicitur in l. si domino Stichus. s. de leg. j. per gl. ibi q. r. i. p. r. e. s. o. g. generi illud est ex quadam interpretatione contraria verbum et ex equitate, q. no. ad statuta. Item factum ad hoc dicitur oes cause debet ad compromittit alio statuto cunctis et tunc consensu partitionis possit obligari, an potest compromittit ad consensu patris: bal. in l. si. s. si. C. de bo. que lib. dicitur et tunc de compromittit est magis speciale. Et ad materiam que ponit Bal. in ledem. C. loca. Et de quando generi per speciem derogatur. Hanc de ca. consi. c. r. r. v. Bal. conf. c. r. r. i. j. lib. iij. et consi. c. l. iij. lib. vii. et consi. l. v. lib. i.

*** CLAV. DE SEISS.** C. De legat. j. Et ibi dicitur. **Quarta** et **ultima** questio, fessit quando genus et species cadunt inter casus, in quibus dispositio confertur: vt puta sit dispositio in vni casum, alia est in omnes casus: et tunc, aut dispositio specialis, et generalis, fit in eadem voluntate, et generi per speciem derogatur, adeo quod generalis dispositio non refertur ad casum specificatum. l. sanctio legum. j. de pe. facit l. cum ex silio. s. filio. s. de vulga. et pupil. et j. de verb. oblig. l. doli. clausula. et l. stipulationes commodissimum. Si vero fit in diversis voluntatibus, et tunc generi per speciem non derogatur, imo ex vtraque poterit agi, licet non semper erigi cum effectu. l. i. s. j. de no. ope. nun. et ibi dicit, et d. l. doli. clausula. j. de verb. oblig. dicit vt ibi dicit.

LEX XVIII.

Taberne Taberna nomen est tunc et tunc pona. nomen est negotiorum et quod dicitur de iustitibus, quomodo veniuntur et dicitur in l. i. l. prozima.

LEX XV.

Sita Dicitur hic, q. legato instrumentum tunc et contra, imo veniunt res parat per merces, vt i. eo. l. cum de lanoniis in prin. Sed hoc legatum instrumentum campone simpliciter, sed fuit adiectivum, scilicet ex erendarum tabernarum. Dicitur hic, q. veniunt res et iustitibus, vt dicitur est, quomodo intelligitur, et dicitur verum est, quando dominus per se ereret et imponeret res: scilicet si ipso principaliter hoc committitur, vt i. eo. l. lanoniis. s. j. et s. cum de villico. et s. eo. l. questum. s. j. s. i. eo. l. Seie. s. liberto.

S. Domo Opp. C. de verb. signi. l. i. et s. eo. l. questum. s. j. s. i. eo. l. Seie. s. liberto. sed in fundus, et s. Heratus, et s. ad rem dicit, instrumentum horreis, l. si sol. primo. l. loquitur quod dicitur fundus instrumentum: hic quando legatur domus instrumentum, q. vnum ex fundo non de domo percipitur, hoc est contra d. s. idem respondit, instrumentum horreis, vbi ex horreis non percipitur vnum. Quare gl. sol. secundo modo, vt in ea habes, et dicitur alius.

S. Furta, et damna potius presumuntur data a vicinis, que ab aliis.

S. Mulier Instrumento fundi credit mulier, que in custodia dicit, sicut et saluarum, hoc dicitur in l. i. s. i. eo. l. Seie. s. liberto.

